

Fallgruver ved etteradopsjonsarbeid

Etteradopsjonsarbeid kan kamuflere andre årsaker til at barn og unge sliter. Alt kan ikke forklares innenfor paraplyen adopsjon, og vi må tørre å stille de riktige spørsmålene i møte med alle barn og unge, inklusiv de som er adoptert.

Det er absolutt et behov for et tilbud om etteradopsjonsarbeid. Men først må det utredes grundig med henblikk på kompetanse, faglige og økonomiske ressurser, og ikke minst organisering, skriver Marilyn Førstund. Foto: Gorm Kallestad

VERDIDEBATT

sø 15:30

Marilyn Førstund

Leder av Adopterte

Sist uke hadde Vårt Land på trykk flere artikler med utgangspunkt i [krav om etteradopsjonsarbeid](#) i offentlig regi. A-magasinet hadde i tillegg [et større oppslag](#) i tilknytning til samme tema.

Hovedaktøren bak kravet var nok en gang UAPU, Utenlandsadoptertes politiske utvalg, i realiteten bestående av to privatpersoner, godt støttet opp av blant annet Adopsjonsforum. Begge instansene kritiserer at tilbudet ikke ble nedfelt i den nye adopsjonsloven, som trådte i kraft i 2018.

Mange høringer

Vår organisasjon, Adopterte, sammen med Adopsjonsforum, InorAdopt, Verdens barn, i tillegg til kommunale og fylkeskommunale representanter, var en del av referansegruppen til Adopsjonslovutvalget.

Dette arbeidet ga oss mulighet til å fremme våre krav, inklusiv kravet om etteradopsjonsarbeid. I etterkant har det vært flere høringer om temaet, der alle som har ønsket det, har kunnet uttale seg. Adopterte har i våre uttalelser absolutt sett behovet for et slikt arbeid.

Vi har imidlertid gjort det klart at før et slikt tilbud kan settes i verk må det utredes grundig med henblikk på kompetanse, faglige og økonomiske ressurser, og ikke minst organisering.

• **LES OGSÅ:** [Mener Johanne Zhangjia Ihle-Hansen er glemt av nordmenn. – Vi svikter hva hun drømte om](#)

Må inkludere alle

Et slikt tilbud må inkludere alle adopterte og deres familier, enten vi er internasjonalt-, stebarns- eller nasjonalt adoptert. Vår organisasjon er åpen for alle adopterte over 18 år. Noe annet ville vært diskriminerende.

Grunnleggende problemstillinger som tidlige relasjonsbrudd, manglende speiling, avvising og ensomhet er noen fellestrekk. Rett nok har internasjonalt adopterte større sjanse for å bli utsatt for rasisme, i tillegg til at det kan være mer komplisert å komme i kontakt med biologisk familie. Likevel har internasjonalt adopterte, i motsetning til nasjonalt- og stebarnsadopterte hatt en sterk foreldregruppe i ryggen.

Internasjonalt adopterte er ikke en usynlig gruppe preget av hemmelighold og løgner, slik den tre ganger så store gruppen av nasjonalt adopterte.

Mulige fallgruver

Vår organisasjon har også påpekt fallgruver ved å etablere et såkalt etteradopsjonsarbeid. Det kan kamuflere andre årsaker til at barn og unge sliter. Alt kan ikke forklares innenfor paraplyen adopsjon, og vi må tørre å stille de riktige spørsmålene i møte med alle barn og unge, inklusiv de som er adoptert.

Skal barn og unge bli ivaretatt, må de også ha et forum der de trygt kan prate åpent, bli hørt, forstått og ivaretatt. Våre medlemstreff for voksne adopterte er et slikt forum og ofte får vi denne type tilbakemeldinger: «For meg har Adopterte vært mye bedre enn noen psykolog. Det å få snakke med andre som har gått i samme sko har vært til stor og god hjelp.»

Adopterte må imidlertid tillate seg å stille spørsmålet om hvorfor ikke ressurssterke adopsjonsforeninger har etablert et formelt oppfølgingstilbud i egen regi til adoptivforeldrene og deres internasjonalt adopterte barn for flere tiår siden.

Adopsjonsforberedende kurs

I våre høringsuttalelser har vi også lagt vekt på at de adopsjonsforberedende kursene, i tillegg til å være obligatoriske for alle som ønsker å adoptere, må gi framtidige adoptivforeldre et realistisk bilde av det å adoptere et fremmed barn. Virker denne oppgaven for skremmende, har de muligheten til å revurdere valget om å ville adoptere.

I reportasjene framkommer det at [Folkehelseinstituttet skal gjennomføre et forskningsprosjekt](#) om adopterte. Vår forventning er at dette prosjektet ikke skal være nok en meta-/litteraturstudie, men at datagrunnlaget innebærer intervjuer med adopterte.

Med henblikk på validitet og reliabilitet tar vår organisasjon for gitt at utvalget for representativitetens skyld består av tre deler nasjonalt og en del internasjonalt adopterte.

• **LES OGSÅ:** [Mener Norge må stoppe all utenlandsadopsjon: – Det skriker vestlig «frelserkompleks»](#)

Grenseløs argumentasjon

På tross av at både UAPU og Adopsjonsforum gjentatte ganger har fått innstendige henstillinger om å stanse sin stigmatiserende retorikk om [internasjonalt adopterte som andre lands barnevernsbarn](#), senest i møte med kulturministeren og barne- og familieministeren 1. november 2019, så fortsetter de med samme retorikk.

Den gjentatte sammenligningen av fosterforeldre - som gjør et arbeid for barnevernet - med foreldre som mer eller mindre frivillig har valgt adopsjon som en alternativ metode for å få et barn, blir også feil. Det er noe grenseløst over den slags argumentasjon.

Mindre grenseløst blir det ikke når Adopsjonsforum uttaler til [A-magasinet](#) at den nye adopsjonsloven ga etterkommere av adopterte rett til kunnskap om biologisk familie, mens et kompetansesenter ikke ble vedtatt. Lovendringen som hjemlet våre etterkommeres soleklare rett til kunnskap om egen biologisk familie var overmoden. Den utløste heller ingen økt økonomisk eller personellmessig ressursbruk. Det må være tillatt å stille spørsmål ved hvilken agenda som ligger bak denne sammenligningen.

Kvinnefrigjøringen

I [en av reportasjene](#) blir internasjonale adopsjoner nærmest forklart som et bistandsprosjekt, krydret med begreper som «white saviour complex».

Internasjonale adopsjoner startet som en konsekvens av store endringer i den norske velferdsstaten. Vi fikk trygdeordninger som sikret mor en viss økonomisk sikkerhet til å kunne ivareta sitt eget barn. Det ble opprettet flere barnehageplasser, vi fikk bedre og sikrere prevensjon, lengre svangerskapspermisjoner, rett til ammepauser og til sist abortloven i 1978.

Disse store endringene resulterte i et dramatisk fall i antall etnisk norske barn frigitt for adopsjon, samtidig som etterspørselen holdt seg stabil. De enorme samfunnsendringene Norge opplevde på 1970-tallet, innebar ikke bare kvinnefrigjøring, men i høyeste grad kvinnefrigjøring til «barnets beste».